

za Serža Gobera
Kad pevanja više nema,
prostor je bez strasti.
SFERA

**Pevanje
kao voda nekog potocića
koji teče preko oblutaka,**

prema izvoru.

To je obećanje
izvora suncu.

**Pevanje
otvara svoje prostore
izvan prostora.**

ako ne u dalje
odavde čak
i kad ne znamo gde,

dalje predosećeno
kojim nas ono privlači?

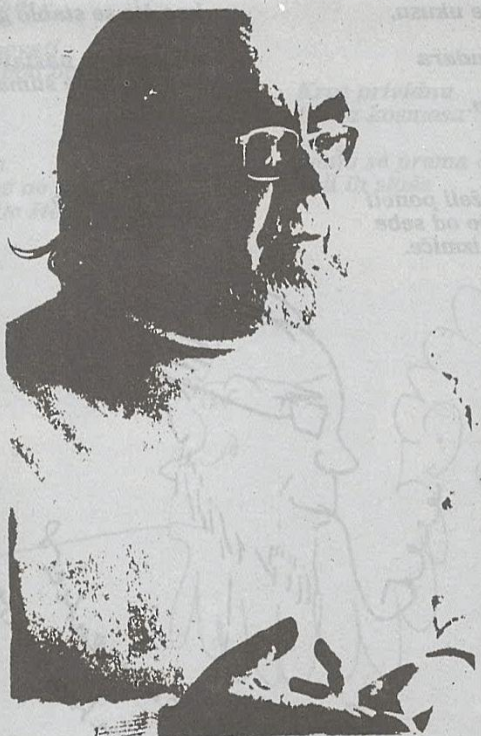
Sve što možemo
oprostiti vremenu
jeste što prati pevanje.

**Pevanje
zavarava uvek**

da je ovde
zbog spasa onih
kojima se daje.

U isto vreme
dok se daje
oko sebe,

pevanje se daje
sebi samom.

U naciji koja ne voli dugoveke pesnike — prisetimo se samo Vijona, Di Beleja, Šenijea, Lotreamona, Remboa — i koja je, u svome post-humnom divljenju prema genijima na čijim je propastima oduvek tako savršeno radila nalik »danteovskoj majci-mačehi« — u takvoj naciji razvija se do veličanstvenog oblika jedna od najlepših i najpunjijih pustolovina našeg vremena. Otud Eženu Gilviku ta moć da premošćuje sve zamke, da uvek izlazi uspravan i nov? Pre desetak godina, dok sam razgovarao s njim i razmišljao o njemu uz njega, iznenadno sam mu rekao: »Ežene, ti si menhir koji hoda!« Mislio sam na njegovo poreklo, jer rođen je u Karnaku, na obalama Atlantskog okeana, u nekoj vrsti naše Radimlje; mislio sam, nazivajući ga »menhirom-koji-hoda«, na perivoje u plavetnilo usećenih kamenih obeliska lišenih bilo kakvog znaka ljudskog napora osim onog koji ih je tako razvezdao i uzvisio u nebo; pored tog »kamenog«, ne treba zanemariti ni njegovo »vatreno« poreklo koje dolazi od datuma njegovog rođenja 5. avgusta 1906. — koji je uz sve to i neparan! Gilvik se složio s tim mojim poredenjem.

I meni se možda pre desetak godina činilo, kao i drugima, da je Gilvikovo »pesničko delo završeno«; a onda je otpočeo jedan novi život, nešto što francuska poezija ne poznaje i što ta nacija, kako rekoh, ne podnosi: pesnik je produžio sebe u nedogled (perivoji menhirá!). Jedna za drugom pojavljivale su se knjige, i to od trenutka kada je u Avinjonu načinjena izložba svih Gilvikovih izdanja često ostvarenih s najvećim slikarima njegovim savremenikima (od Pika-sa...). Na moj prevodilački i »drugi« radni sto padale su, stižući kroz gužvu poštanskih linija, Gilvikove knjige objavljene kod njegovog jedinog izdavača »Galimara«: MOTI-VI, PESNIČKA UMETNOST, STEČENO, PE-VANJE... I, moram priznati, uvek mi se činilo da se sa svakim novim naslovom »konačno zatvara« Gilvikova pustolovina! A Gilvik je ustvari novim naslovom otvorao čitavo pitanje. (U međuvremenu, dok sam prevodio PEVANJE, stigle su još dve Gilvikove zbirke objedinjene u jednom »Galimarovom« tomu: SOLANA i DRUGI!). Sada znam: nakon Gombolda, Voltera i Igoa, Gilvik je francuski pesnik čije »lirsko vreme« najduže traje. Ali za razliku od njih, on niti je Preobraćenik u veru, niti Filosof, niti Na-

rodni Tribun. Da nije onog menhirskog porekla, koje ga tako neodoljivo veže za kamene korenove zavičajnog tla, rekao bih da je Gilvik »transplantirani« Macuo Bašo, ali transplantiran na prostor piri od francuskog lirskog tla i francuskog jezika! Jer, la-koća i prirodnost s kojom se njegovi stihovi »prenose« u moj jezik navode me na zaključak da Gilvik ne misli isključivo na francuskom jeziku. Ne treba takođe zaboraviti da je Gilvik izvanredan prevodilac (u zemlji koja se ne može podičiti velikim prevodima svetske poezije) sa nemačkog jezika (Gate, Trakl...) i da su njegovi zapisi o prevodilačkom iskustvu izvanredni. Ali, u saradnji s drugim pesnicima, pristajao je da prevodi s mađarskog, arapskog, vijetnamskog, sa svih svetskih jezika! Njegovo »jezičko iskustvo« je integralno.

Zadovoljstvo koje osećam dok prevodim Gilvika ravno je pijenju najpitkijeg belog vina: Gilvika vidim isključivo kroz »belo vino«. Gilvik je jedini živi francuski pesnik koji me »zarobio« i koga moram prevoditi, u talasima, i s istim žarom kao Vijona, Seva, la Fontena! Utoliko pre jer je tip njegove poezije nemoguće dalek od moga načina. Ali, kad prevodilački »prolazim kroz« ili »brazdam« te njegove haiku-tercine, osećam se beskrajno. Što se tiče PEVANJA poveriću nešto čitaocu, a on neka to shvati kako hoće. Pošto sam dobro iščitao knjigu, do onog stanja kada je znam gotovo napamet, pošto sam obavio neophodne prethodne gimnastičke vežbe, i obezbedio se »belim vinom« s obe strane moga radnog stola — preveo sam tu zbirku a da se nisam mrdnuo iza tog radnog stola! Rad je trajao nekih 5-6 sati i primerak je otkucan, rekao bih odštampan, izravno u mašinu, bez ijedne štamparске greške (to je primerak koji sam i predao uredništvu Polja!). Želeo sam da ovom svojom teškom pisacom mašinom Optima pobedim, bar u sebi za sebe, samu ideju kompjutera, i u tome sam, bar što se tiče Gilvikove zbirke PEVANJE, uspeo! Mislim, povodom kompjutera, i kad je u pitanju poezija, da je kompjuter isključivo u glavi, i donekle na vrhu naših prstiju. Iste noći poslao sam Eženu Gilviku telegram u kome sam mu javio to o prevodenju njegove zbirke »u jednom dahu«.

I ovo, na kraju: više ne očekujem da poslednja Gilvikova: primljena zbirka bude i njegova poslednja objavljena. Prisetite se samo perivoja menhira koji se protežu u beskraj! Jer, ja ga ne vidim više kao »menhir koji hoda«, nego kao »menhir koji lebdi«. Izvan koliko i iznad svih.

I ovo, na kraju: Eugene GUILLEVIC me ovlastio da povodom njegovog prezimena, jednom za svagda razglasim da se ono izgovara: GILVIK! I da na keltskom jeziku, jeziku menhira, to prezime znači: Mali Davo, »Mali Davo«, a kakav »Veliki Pesnik«! Druga je stvar što se Gilvik ponekad poigra, pa mi se potpiše kao Gilević!

I ovo, na kraju: nameće mi se zanimljiva jezička podudarnost koja postoji između naslova Gilvikove zbirke PEVANJE i književnog časopisa u kome se objavljuje, name: LE CHANT I LES CHAMPS.

Kolja MIČEVIĆ

**Ako pevanje
ne prisvoji tišinu,
ne postoji.**

**Pevanje
širi
i usredsređuje
prostor kome se prepušta.**

**Govori šta manjka
kad ono tu nije.**

**Gde
odvešće nas pevanje**

**Kad pevanje
sámo sebe peva,**

ono nas zahvata celo.

**Pevanje
ne brine se da sazna
stiže li u pravi čas.**

**Pitanje nije u tome
kaže pevanje.
Ono je iza mene.**

**Čuti pevanje,
znači otvoriti se**

beskrajnosti
tog obećanja
koje ono nosi,
gotovo da ga dodirnemo.

**Pevanje
stvara jedno središte**

gde se stanuje
trajno,

da se plovi
s njime, po potrebi.

**Ako pevanje
udari o zid**

zatvoriće se
u svoju kospicu od tišine.

**Ima jedna budućnost,
kaže pevanje.**

**Ima jednu budućnost
u koju želim da se upišem.**

**Slušaj me,
ponavlja pevanje,**